

Johannes Wier Stichting
voor gezondheidszorg
en mensenrechten

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. de heer H.M. de Jonge
Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Zorgt u dat verloskundigen en kraamverzorgenden een tolk kunnen inschakelen tijdens de coronacrisis?

Amsterdam, 10 april 2020

Geachte minister De Jonge,

In ons land wonen duizenden zwangere vrouwen en jonge moeders die het Nederlands nog niet helemaal onder de knie hebben.¹ Voor deze vrouwen is het vinden van goede zorg en ondersteuning altijd al ingewikkeld. Nu, door de angst en coronamaatregelen is dat nog moeilijker, blijkt uit de signalen die we krijgen. Dat de situatie schrijnend en soms levensbedreigend is illustreren de ervaringen van het Corona Actiecomité Statushouders ([OneWorld](#) en [NRC](#)) en het overlijden van een Eritrese moeder kort na de geboorte van haar tweede kind ([Leidsch Dagblad](#)). Wij vragen u daarom dringend om snel een oplossing te regelen opdat verloskundigen drempelvrij een tolk in kunnen schakelen.

Schrijnender door corona

Totdat de coronamaatregelen van kracht werden, zorgden de meeste zwangere vrouwen die nog onvoldoende Nederlands spreken zelf voor iemand die kon vertalen bij de contacten met verloskundige of de kraamverzorgende. Nu mag de zwangere vrouw niemand meer meenemen naar de verloskundige en mag er niemand bij zijn wanneer de zorgverlener bij de zwangere of jonge moeder thuiskomt. Ook is er vaker dan voorheen contact via de telefoon. In beide gevallen hebben de zorgverleners een tolk nodig om in te kunnen staan voor goede zorg en ondersteuning.

De kosten voor het inschakelen van tolken zijn echter een groot probleem sinds het afschaffen van de overheidsregeling in 2012. Veel zorgverleners zien daarom af van het

¹ In 2018 werden 33.567 kinderen geboren waarvan de moeder niet in Nederland is geboren. Van 21.274 van deze kinderen heeft de moeder een niet-westerse migratieachtergrond (bron: [CBS Statline](#), geraadpleegd 10 april 2020). Het is niet bekend hoeveel moeders voldoende Nederlands spreken om goed te kunnen communiceren met een zorgverlener.

inschakelen van tolken. Een risicovolle situatie waar wij u in februari al over schreven (bijlage 1).

Kwaliteitsraad onderschrijft gelukkig het belang

Landelijke beroeps- en patiëntenorganisaties gaan op korte termijn aan een duurzame oplossing werken nu de Kwaliteitsraad van Zorginstituut Nederland onze oproep voor een medisch-ethisch, juridisch en financieel beleid voor het omgaan met taalbarrières onderschrijft (bijlage 1 en [Zorgvisie](#)). Dat ontwikkelen van een duurzame oplossing vraagt echter veel tijd.

Er is NU een oplossing nodig

Uw voorganger minister Schippers gaf in 2014 bij de beantwoording van [Kamervragen](#) aan dat zorgverleners de verantwoordelijkheid hebben om zo begrijpelijk mogelijk te communiceren, de patiënt te informeren over de behandelopties en informed consent te vragen. Zij gaf daarbij aan dat zorgverzekeraars ervoor kunnen kiezen om tolkenkosten te vergoeden. Eén landelijk nummer waarmee zorgverleners binnen enkele minuten een telefonische tolk kunnen inschakelen moet snel te realiseren zijn. Een investering die het geld dubbel en dwars waard is.

Wij pleiten ervoor dat u in het belang van zwangere vrouwen, hun kinderen, hun zorgverleners en de volksgezondheid samen met Zorgverzekeraars Nederland verantwoordelijkheid neemt voor het oplossen van dit schrijnende probleem. Taal mag toch geen obstakel zijn?

Mocht u toelichting willen op onze oproep, neemt u dan alstublieft contact op met Simone Goosen (goosen@johannes-wier.nl).

Mede namens:

Charlotte de Schepper-Kerckhaert Directeur Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen KNOV

Esther van der Ark Voorzitter Nederlandse Beroepsvereniging voor Kraamverzorgenden NBvK

Met vriendelijke groet,

Fransje Snijders
Voorzitter Johannes Wier Stichting

Simone Goosen
Projectleider Taalbarrières
in de Zorg en het Sociaal Domein

Bijlage 1 Onze brief 'Over Taalbarrières in de zorg en het sociaal domein' van 20 februari 2020

cc Dhr. Van den Berg, Zorgverzekeraars Nederland
NVOG, CPZ, LHV, NVK, AJN, KNMG